GAZETA KRAKOWSKA

Nro 42.

Z KRAKOWA DNIA 27 MAIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 18 Maia.

Wczoray o godzinie 3ciey zrana zieehał z Petersburga do tuteyszey stolicy N. Wielki Xżę dziedziczny Meklenburgsko-Szweryński, Paweł Fryderyk, i stanął w Zamku Królewskim w przygotowanych dla Niego pokoiach.

Z Petersburga d. 19 Kwietnia d. k.

Rozkazem dziennym dnia 9 Marca zostaiący przy naczelniku 1wszey dywizyi kirysyerów Ienerał Major Ipsylanty, wykreślony został z listy.

Dnia 30 Marca zaczęły chodzić letnie dyliżanse z Moskwy do Petersburga i nazwaiem. Może w nich iechać tylko sześciu podróżnych. Za 4 mieysca w samey karecie płaci się po 200 rubli za dwa w tyle po 60 rubli. Towarzystwo, które zaprowadziło dyliżanse, zmuszone konieczności ą za pozwoleniem JO. Xcia Jmć Gallicżyna, głównego naczelnika wydziału pocztowego, podwyższyło cenę mieysc iedynie dla tego, że budowa i naprawa letnich dyliżansów daleko droższa iest od zimowych. Ciężaru więcey brać nie można nad 50 funtów, z tem zastrzeżeniem, azeby paki były małe, albo w tłomoczkach czyli walizkach.

Towarzystwo kupieckie w Berdyczewie, przeięte wdzięcznością ku N. Cesarzowi Jmć, pod którego berłem, dwadzieścia iuż lat handel wzrasta i kwitnie, obchodziło uroczystym sposobem rocznicę Jego wstąpienia na tron wszech Rossyy.

D. 14 Kwietnia około południa puściła Newa; była zamarzłą przez półtora miesiąca.

Piszą z Witebska, iż tam przez cały dzień 25 Marca tak wielka była burza, iż na kościele Wniebowzięcia i wielu domach murowanych żelazne popsuła dachy, wiele parkanów i bram połamała. Dnia 26 o godzinie 2 z południa raptownie na Dźwinie kra ruszyła, i most drewniany zerwała.

Liczba okrętów w Rydze dnia 23 Kwietnia; przybyłych 77, wysłych 15.

Z Wiednia d. 18 Maia.

Ministrowie i Pełnomocnicy NN. Cesarzów Austryackiego i Rossyyskiego, i Króla Pruskiego odebrali przy kończeniu się narad Laybachskich rozkaz od Mo-

narchów swoich do podpisania następującego:

Oświadczenia

Europa zna powody, które sprzymierzonych Monarchów zniewoliły do położenia końca spiskom i zaburzeniom, które utrzymaniu z tak wielkiemi natężeniami osiągnionego powszechnego pokoiu zagrażały. — W tey samey chwili, w którey to wspaniałomyślne postanowienie dopełniało się w Neapolu, wybuchnął niemal obrzydliwszy ieszcze bunt w Piemoncie. — Ani związki, które od wieków panuiący Dom Sabaudzki z swoim ludem łączyły, ani dobrodzieystwa oświeconey administracyi pod mądrem Monarchą i oycowskiemi ustawami, ani wzgląd na smutne wypadki dla oyczyzny nie zdołały wstrzymać zamachów złych ludzi. — Plan powszechney rewolucyi był zakreślony. W wielkim tym związku przeciw spokoyności narodów naznaczoną została spiskowym Piemontu rola, którey nie zaniedbali dokonać. — Zdradzono tron i kray, złamano przysięgę, znieważono honor woyskowy, a zerwanie wszystkich obowiązków pociągnęło za sobą wszelkiego rodzaiu okropności. — Wszędzie okazało się złe w iednakowey postawie; wszędzie iednakowy duch kierował zgubną rewolucyią. — Bez widocznych powodów do usprawiedliwienia swoich czynów, bez narodowego wsparcia do ich uskutecznienia, uciekali się sprawcy tego zaburzenia do fałszywych nauk i pokładali w kary godnych związkach sprosnieysze ieszcze nadzieie. W oczach ich zbawienne panowanie ustaw iest iarzmem, które skruszonem bydź powinno. Wyrzekli się uczuciów, które prawdziwa miłość oyczyzny wpaia, a zaprowadzili na ich mieysce aż nadto znane obowiązki i samowolne nieograniczone maxymy powszechnego obalenia zasad obywatelskiey społeczności; i tak gotowali światu nieprzeyrzane pasmo nieszczęść. — Sprzymierzeni Monarchowie poznali w całey obszerności nietylko niebezpieczeństwa tego spisku, ale oraz słabość spiskowych pod zasłoną ich uludzeń i deklamacyy. Doświadczenie potwierdziło ich domysł. Prawa władza przezwyciężała prawie bez żadnego odporu; uciekła zbrodnia tak tylko pokazał się miecz sprawiedliwości. — Łatwość tego powodzenia nie może bydź ani przypadkowem przyczynom, ani też osobistości ludzi, którzy w dniu stanowiącym tak nikczemnemi się okazali, przypisaną; ale ma wyższą i wcale pocieszaiącą przyczynę. Opatrzność przeraziła strachem ich obciążone winą sumnienia, a niechęć ludów, których losci burzyciele na sztych wystawili, wytrąciła z ich ręku oręż. — Dalekiemi od wszelkiego wyłącznego interessu, przeznaczone iedynie do pobicia i przytłumienia buntu woyska sprzymierzonych Monarchów przybyły na pomoc uiarzmionem ludom, i ludy uważały ie iako podpory swey wolności, nie zaś za nieprzyiacioł swey niepodległości. Od tey chwili ukończyła się woyna i wzburtowanych kraiach widzieć tylko można przyiacioł Mocarstw, które pragnęły zawsze spokoyności i szczęśliwości. — W tak ważnych okolicznościach i smutnem położeniu rzeczy, sprzymierzeni Monarchowie w porozumieniu z NN. Królami Neapolitanskim i Sardyńskim przedsięwzięli tymczasowe środki, iakie im mądrość i dobro powszechne koniecznie wskazywały. Woyska, których obecności przy-

wrócenie porządku wymagało, zgromadzone zostały na naydogodnieyszych punktach, w iedynym zamiarze wspierania wolnego działania prawey władzy, aby pod taką opieką zatrzeć mogła ślady zaszłych nieszczęść. — Sprawiedliwość i bezinteresowność przewodniczyły wszystkiem postanowieniom sprzymierzonych Monarchów i zawsze będą skazówką ich polityki. Ta, iak dotąd, nie będzie na dal innego celu miała, iak tylko utrzymanie niepodległości każdego kraiu i przyznanych i zapewnionych przez traktaty praw. Za pomocą Opatrzności nayniebezpiecznieysze nawet poruszenia w teraźnieyszych czasach, dążyć iedynie będą do utwierdzenia pokoiu, który nieprzyiaciele ludów chcą przerwać, i zaprowadzenia dla spokoyności i szczęścia kraiów nieodzownego porządku rzeczy. — Sprzymierzeni Monarchowie takiemi przejęci uczuciami postanowili, kończąc narady w Laybach, oznaymić światu zasady, podług których postępowali. Postanowili oni nigdy od nich nie odstępować, i przyiaciele dobra publicznego znaydą zawsze w ich związku bezpieczeństwo i pomoc przeciw zamachom niespokoynych ludzi. — Tym końcem Nayiaśnieysi Monarchowie nakazali Pełnomocnikom swoim ninieysze oświadczenie podpisać i ogłosić. — W Laybach d. 12 Maia 1821 r.

(Podpisano)

Z strony Austryi (*Meternich.*
(*Vincent.*

Z strony Pruss *Krusemark.*

(*Nesselrode.*
Z strony Rossyi } *Capodistrias.*
(*Pozzo di Borgo.*

Powyższe oświadczenie rozesłane zostało przez N. Dwór nasz do wszystkich u obcych Dworów upoważnionych C.K. Posłów i sprawuiących interessa, do którego Minister spraw zagranicznych Xże Metternich dołączył okólnik, wyiaśniaiący obszernie tak zasady, iako też postępowanie sprzymierzonych Monarchów, z zaleceniem, aby każdy poseł zawiadomił o nich Rząd przy którym zostaie. Nakoniec zapowiedział w nim, iż zakończony teraz ziazd Monarchów, ponowiony zostanie w roku przyszłym.

Z Paryża d. 9 Maia.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 7 P. Bonald zdał sprawę w imieniu kommissyi względem odesłanego pod iey rozwagę proiektu, o utworzeniu we Francyi 12 nowych biskupstw i pomnożeniu fonduszu na utrzymanie duchowieństwa. Na poparcie proiektu mowił między innemi: że znayduią się prywatne cnoty, a przynaymniey nałogi, które cnotom wyrownywaią, ale bez religii nie daią żadney rękoymii publicznemu porządkowi rzeczy i ufności poiedyńczem członkom społeczeństwa. Religiią uważać należy, nie tak, iak niektórzy ludzie lub całe sekty sądzą, za rzecz poiedynczych ludzi, ale za sprawę i dobro całego społeczeństwa.

Onegday rozpoczęła się w izbie Parów sprawa spiskowych d. 19 Sierpnia r. z. Podług nowego urządzenia nie obeymuie sala tyle słuchaczów, iak za sprawy Marszałka Ney i Louvela, chociaż przystawiono iedną galeryią. Z uwięzionych iest, iak wiadomo, 24 oskarżonych że sprzysięgli się na życie Króla i iego rodzinę, dla obalenia lub zmienienia teraźnieyszego tronu, i usiłowali uzbroić oby-

wateli przeciw władzy Królewskiey. Na 10 innych pada tylko wina, że o spisku nie donieśli. Z pierwszych uciekło 5, a między innemi herszt spisku Nantil, kapitan legiionu Meurty. — Podczas sprawy pobiera każdy więzień po 5 Fr. na dzień, i winnieysi tylko są osobno zamykanemi. W sali zaymuią więźnie 4 osobne ławki. Z Parów wraz z duchownemi, którzy na śmierć sądzić nie mogą, Ministrami Richelieu i Latour-Maubourg, nie zasiada przez chorobę lub nieobecność 76. Naypierwey odczytany został akt oskarżenia spiskowych, co przeszło 4 godziny trwało. Podczas tego czytania rozdana została Parom na 10 stronnicach in 4to zapisana protestacyia od sześciu officerów od 1wszego legiionu Sekwany, którzy znayduią się w liczbie oskarżonych: wyrażono w niey, iż wydanie ich z ościennego Królestwa (Niderlandów) sprzeciwia się zasadom prawa narodów. Nazaiutrz wniosł Jeneralny Prokurator Peyronet, aby nieobecni byli razem z obecnemi sądzonemi, ponieważ obecni wyiaśnią rzecz względem nieobecnych. Lecz oparł się temu obrońca obecnych P. Hennequin, iż to sprzeciwia się nietylko ustawom, ale nawet krzywdziłoby obecnych. Po przymowieniu się jeszcze drugiego obrońcy P. Berville, postanowili Parowie, iż naprzod obecni będą sądzonemi; lecz sprawa ta pociągnie się ieszcze przynaymniey półtora miesiąca.

Monitor zbiia twierdzenie Londyńskiey gazety Morning Chronicles, iakoby sprzymierzeni Monarchowie żądali osadzenia Lill, Metz i Strazburga, któreby przechodzącemu przez Francyią Rossyyskiemu woysku przeciw Hiszpanii służyły za punkta podpory, iako wieść nie zasługuiącą na żadną wiarę.

Znany Xże Rovigo (Sawary) niegdy Minister policyi za Bonapartego, miał d. 6 posłuchanie u Króla i pierwszy raz pokazał się u Dworu.

Marszałek Xże Belluny powrocił tu z Lionu, iadł śniadanie d. 6 u Króla i pobiął iako Major jenerał dowodztwo nad gwardyią Królewską.

Dawne opactwo Paraclet, które Heloisa i Abeilard założyli, zostało więcey daiącemu sprzedane.

Na Xcia Bordeaux obięto w dniu chrztu zakupione dla niego ze składek państwo Chambord w posiadłość.

Przeszley zimy wywieziono z Reimsu półtora milliiona butelek wina Szampańskiego.

Hr. Palorme oddał wczoray na prywatnem posłuchaniu N. Królowi list od nowego Sardyńskiego Monarchy Karola Falixa, w którym donosi o swoim na tron wstąpieniu i rzeczonego Hrabię posłem swoim przy J. K. Mci mianuie.

Przybył tu pierwszy adjutant Xcia Wellingtona, Pułkownik Campbell.

Mowią, iż przybył tu Chiński Mandaryn, którego Dyrektor naszych osad, P. Mauduit, namowił; uczy się ięzyka Francuzkiego, potem uda się do Kaienny, dla uczenia rozpłodzenia i wyprawiania herbaty, którą wczasie będzie na Korsyce i w Prowancyi zaprowadzoną.

Z Londynu d. 8 Maia.

W Izbie wyższey Lord Lauderdale mówił d. 4 że oszczędność rozciąga się tylko do drobnostków, na co Hr. Liwerpool odpowiedział: że naywiększym ciężarem dla kraiu iest polowiczny żołd tak woy-

skowych lądowych, iako i morskich; obie bowiem odnogi więcey teraz niżeli dawniey kosztuią. Zmnieyszenie zaś woyska dla samego pomnażania się naszych rękodzielni nie iest podobnem.

W niższey izbie rzucił Jenerał Wilson pytanie: czyli Jenerał Nugent, który iest Angielskim, Austryackim i Neapolitańskim jenerałem pobiera od wszystkich stron płacę? — D. 4 Jenerał Hutchinson wniósł, aby dla oparcia się szerzeniu Rossyi, porty iey floty nasze zamknęły, a pierwszemu, który odważy się stąpić na ziemię Hiszpańską, a nawet Francyi, ieżeli dozwoli na przechod, woyna była wydaną. Na owczas zaraz odpowiedział na to Minister Margr. Londonderry. Wczoray doniósł tenże urzędownie izbie, że woyska Rossyyskie nie wystąpiły z granic swoich kraiów, i że sprzymierzeni Monarchowie nie myślą o swoim powiększeniu się, ani wysłaniu woysk przeciw Hiszpanii. Przyczem wyraził: "Ci Panowie, którzy tu z pewnością o rzeczach mówią, które im nie są wiadome, nietylko niedorzecznie, ale nawet niesłusznie postępuią względem wysokich Monarchów w których ręku znayduie się los Europy, obwiniaiąc ich iakoby chcieli pomiędzy siebie Europę podzielić lub zawoiować. Oddawna byłem za temi Monarchami, ponieważ znam ich charakter i przekonany iestem, że nie maią naymnieyszego widoku powiększenia kraiów swoich, a zatem niesłusznie są obwiniani mi.„ Minister ponowił tu ieszcze raz przyczyny dla których woyska Rossyyskie odebrały rozkaz do drogi, i że Cesarz Austryiacki dopełniaiąc życzenia Króla Sardyńskiego, oświadczył, iż musi to wprawdzie na żądanie uczynić, ale chce się razem zasłonić przeciw zarzutowi, iakoby dążył do powiększenia swoich posiadłości kosztem swich sąsiadów we Włoszech, &c. Cesarz Alexander uczynił podobneż oświadczenie i dodał, iż takie muszą bydź przedsięwzięte środki, któreby odsuwały wszelki pozor zdobyczy. — Lord Milton wyraził: iż to oświadczenie zaspakaia w prawdzie izbę i kray, ale nie wstrzymuie członki Parlamentu od mówienia przeciw Mocarstwom stałego lądu; bo chociaż są wolne od zarzutu powiększenia swoich posiadłości, iest iednak niezaprzeczoną prawdą, iż w wielu mieyscach pragniono ulepszeń. — W ciągu tey rozmowy obiaśnił Margr. Londonderry zasady, na których opierała się iego okólna nota względem Neapolu, i oświadczył, że Cesarz Austryiacki miał niezaprzeczone prawo posłania woyska przeciw Piemontczykom, ponieważ mu woynę wydali. Co do Cesarza Alexandra dodał: że wysoki ten Monarcha aż nadto zna swoią sławę i prawdziwą politykę, ażeby miał pragnąć iakowego powiększenia swoich posiadłości, bądź w Turczech lub Hiszpanii. — Po takim wyłuszczeniu rzeczy przystąpiła izba do innych obrad.

Słychać, iż koronacyia Króla oznaczoną iest na 12 Czerwca r. b. Pensyioniści (honorowa straż za Henryka 8go utworzona, która składa się z 40 członków pobieraiących rocznie po 100 Fs.) wystąpią podczas koronacyi w takim samem stroiu, iak wczasie swoiego utworzenia, to iest w karmazynowych z niebieskiem kolorem katankach z złotemi franzlami, krótkich spodniach, szkarłatowych

pończochach, aksamitnych czarnych czapkach z piórami i kołnierzem z koronek. Gwardyia ta używa wyzłacanych halabardów i służyć musi do stołu Królewskiego podczas koronacyi i innych uroczystości.

Królowa zapytać się miała Ministra Hr. Liwerpool iakie zaiąć ma mieysce podczas koronacyi Króla.

Wczoray w wieczór znaydował się znowu Król w teatrze Coventgarden i był radosnemi okrzykami przyięty. Zabawi 14 dni w mieście, potem uda się znowu do Brighton.

Jedna z rannych tuteyszych gazet donosi, iż J. K. M. trzymać będzie do chrztu nowo urodzonego syna Posła Rossyyskiego Hr. Liewen; drugim chrzestnym oycem bydź ma N. Cesarz Rossyyski, którego mieysce zastąpi Poseł Austryiacki Xże Esterhazy. Chrzest odbydź się ma we czwartek w domu Hr. Liewen, po którym da tenże wielki bankiet, na którym Król i członki iego rodziny znaydować się będą.

O zamiarze naszego rządu przywrócenia dawnego porządku rzeczy w Portugalii, o którem pisma zagraniczne wspomienaią, nic tu nie wiemy.

W Dunkerin, wsi Irlandskiey, żona wyrobnika urodziła 4 chłopców i iednę dziewczynę. Dzięci te są wprawdzie bardzo słabe, ale żyią. Przed 16 miesiącami urodziła taż kobieta iednego chłopca i dwie dziewczyny, które się chowaią. I tak ubogi ten człowiek miał razem pociechę i zmartwienie w przeciągu półtora roku widzieć 8 dzieci pomnożoną swoią rodzinę, co iest pewnie rzadkiem zdarzeniem.

Marszałek Beresford, Jenerał Cambel, Arentschild i inni officerowie, którzy wsławili się w służbie Portugalskiey, otrzymali od teraźnieyszego rządu Portugalskiego woyskowe ordery pierwszey klassy.

P. Burdett, którego więzienie ukończyło się w czoray, opuścił bardzo rano w naiętym powozie z iednym tylko przyiacielem, z którym własnym domu śniadał, więzienie. Pisma oppozycyyne zapowiadały od dawna wielką processyią, która w tryumfie wyprowadzić go miała z więzienia, lecz to nie nastąpiło.

Gazeta Morning-Chronicles zapytywała się troskliwie, czyli Poseł Hiszpański zaproszony był na ostatni bal u Dworu, na co Ministrowska Goniec odpowiedziała: że był.

Angielski okręt Redwing, który d. 8 Marca z wyspy S. Heleny odpłynał, przybył d. 1 b. m. do Portsmutu. Posłany tam na iego mieysce okręt, dopiero w 128 dni tam przybył. Bonaparte znaydował się zdrowy, ale ieszcze nie przeniosł się do nowego swoiego mięszkania. (Dziennik Telegraf Hamshiru donosi zaś, iż choruie na wodną puchlinę i zapewne w krótce umrze.) Wyspa S. Heleny nawiedzoną została d. 4 Marca okropnym wichrem, który tak gwałtownie bałwany wody wyrzucał na ląd, że wiele ludzi zabrały, a innych pokaliczyły i drogi do pobliskich budynków popsuły.

Hiszpaniia zdaie się zbliżać do okropnego stanu, w iakim się znaydowała Francyia w krwawym dniu 1 Sierpnia, w którym pospolstwo odozwało władze Monarchy, sędziów i katów, w którym szlachectwo zniesione zostało, bogatych właścicielów do więzień pakowano i umiarkowanie za zbrodnią poczytywano. Nie należy się nad teraźnieyszem położeniem Hiszpanii zaślepiać. Jeżeli tam są

rewolucyyne zasady żywsze, niżeli we Włoszech, tedy są za to gwałtownieysze; ież li Hiszpanie okazuią w swey sprawie więcey gorliwości, niżeli Neapolitanie i Piemontczykowie, tedy nie należy także zapominać ich dzikości. Podług ostatnich z Hiszpanii doniesień oczekiwać trzeba, że w Kadyxie i Burgos wygotowane także zostaną listy podeyrzanych osób.

Rozeym w Kolumbii ma bydź wypowiedziany. Miasto Marakaibo, które rozeymem obięte było w linii Hiszpańskiey, ogłosiło się niepodległem, i republikanski Jenerał Urdanetta wszedł tam z 600 ludzi pod pozorem przywrocenia porządku. Gdy Jenerał Hiszpański Morales, maiący po odieździe Morilla dowodztwo nad woyskiem, wezwał powyższego Jenerała do ustąpienia z miasta, odpowiedział ten, iż nie ustąpi, ieżeli mu Cumana nie będzie oddaną, poczem Morales wypowiedzieć miał rozeym.

Z Włoch d. 3 Maia.

Xże Geneweński został d. 26 Kwietnia w Turynie uroczyście pod imieniem Karola Felixa nowym Królem Sardyńskim ogłoszony.

Jeden z sławnych Ministrów stanu napisał nader ważny list względem spraw Piemontu, w którym między innemi wyraził: " Widać teraz iak łatwo iest przytłumić rewolucyią; dosyć było, iż ieden Król miał tyle odwagi, że na nią nie zezwolił, a drugi wyraźnie iey się oparł.,, — Surowe środki ciągle w Piemoncie trwaią: uwięziono wiele osób, z pomiędzy których Pułkownik Palma miał dostać pomięszania zmysłów. Ustanowiona kommissyia woyskowa postępuie nieubłaganie. Jenerał Giflinga, który z Xciem Carignan poiechał do Nowary, i w początkach odebrał tylko rozkaz oddalenia się do dóbr swoich, został teraz uwięziony. Gdy po rozprawie pod Nowarą Hrabiowie St. Marsan i Lisi uciekali, przymuszonemi byli porzucić swóy powoz, w którym znaleziono 10,000 Fr. w gotowiźnie i różne papiery, a pomiędzy niemi korrespondencyią Giflinga z St. Marsan, która go bardzo potępia. Niektóre z tych papierów, tyczące się Francyi, posłać miano do Laybach, zkąd przesłane zostaną do Paryża. — Cała rewolucyia nie była w istocie, iak tylko zmową officerów. Żołnierze tak mało do niey wpływali, że żołnierzom niektórych pułków, iak n. p. dragońskiemu w Alessandryi dano po 36 Fr. aby poszli za officerami. Dobry może z tego skutek nastąpi, bo wiele pułków zniesionych zostanie i zmnieyszy się zbyteczna dla tego kraiu liczba woyska 80,000 ludzi.

Z pochwyconych w Turynie papierów okazało się, że Piemontscy buntownicy korrespondowali z Neapolitańskiemi Jenerałami Pedrinello i Colleta, Pułkownikiem Vairo i Prezesem Parlamentu Borelli, i z tego powodu zostali wszyscy w Neapolu uwięzionemi.

Podług listów z Medyiolanu wszystkie wezwania Pułkownika Pepe o oddanie woysku Austryiackiemu Civetella de Tronto (miasteczka i warownego zamku w Abruzzach, do którego schroniło się wielu Węglarzów, którzy z kraiu uyść nie mogli) daremne były, i czyniono przygotowania do szturmu, przyczem zapowiedziano temu pułkownikowi w imieniu Króla, że on i wszyscy iego wspólnicy roztrzelanemi zostaną.

Z rozkazu Króla tak zwane Marsowe pole w Neapolu, którego wedle wyroku

z d. 12 Kwietnia połowę tylko sprzedać miano, będzie teraz całe sprzedane. — Bankier Rotschild znayduie się w Neapolu i zawiera z rządem, iak słychać, za zaręczeniem Austryi i Rossyi umowę na pożyczkę. — Pomiędzy kaznodzieiami, którzy wczasie postu lud w Neapolu budowali, wychwala szczególniey dziennik obu Sycyliy X. Bellogrado, zakonu XX. Dominikanów, z iego szczególnieyszey wymowy i wystawienia rzeczy, które wyrownywaią wystawieniom Fenelona i Bossueta.

Do Rzymu ziedzie d. 9 b. m. Xże Kalabryi, Następca tronu obu Sycyliy i były Rejent, z którym Król, iego oyciec, zamyśla uroczyście wiechać do Neapolu.

Z Lizbony d. 21 Kwietnia.

Stany wyznaczyły kommissyią do rozpoznania złożonych im przez rejencyią papierów względem postępowania posłów naszych przy zagranicznych Dworach. — Kommissya do przedmiotów tyczących się konstytucyi wniosła następuiący proiekt do ustawy: Wszystkie rządy w prowincyiach zamorskich, które postanowiono zostały w wspolney z Portugalią sprawie, są za ważne uznane i członki ich zasługuią na publiczne podziękowanie. Prowincyie te mogą wysłać deputowanych do Stanów. Gwałtowne wtargnienie do którey bądź części tych prowincyy, uważanem będzie iako wypowiedzenie woyny Portugalii, i również podlega karze, ktoby się ich obiorom poważył opierać.

Patryiarchę naszego chciano do Rzymu wygnać, lecz skończyło się na wygnaniu go do klasztoru Busako.

Na spłacenie kraiowych naszych długów obroconych bydź ma kilka komendataryy. — Rejencyi wyznaczyły Stany 50,000 Fr. ażeby spieszno uzbroić kazała fregatę, dla krążenia przeciw brzegi nasze napadaiącym korsarzom.

Z Marselii d. 28 Kwietnia.

Przybyłe tu okręty potwierdzaią wiadomość, że Turcy z wielu wysp Archipelagu wypędzonemi zostali, i że Grecy pochlebiaią sobie nadzieią, iż potrafią utrzymać swoią niepodległość. Powstanie rozszerzyło się także na wyspy Pelopenesu i szypkim idzie krokiem. W Liwadyi (*) wybuchnąć także miały zaburzenia. Mowią, iż ajenci znanego Ali Baszy Janiny dostarczyli Grekom na Archipelagu i na stałym lądzie znaczne kwoty pieniędzy, i że znaczący ten przeciwnik Porty wiele się przyłożył do przyśpieszenia powstania Greków, które chociaż było przygotowane, nie byłoby tak prędko nastąpiło. Mistra, dawna sparta, była przez Mainotów oblężona. Niektórzy twierdzą nawet, że Anglicy wiele się do powstania Greków przyłożyli, i że oni i Amerykanie dostawiaią im dział, amunicyi i woiennych potrzeb. U Greków znayduie się także wiele cudzoziemskich officerów.

Podług nadeszłych tu naynowszych z Smierny (**) doniesień panuie tam, równie iak na nadbrzeżach mnieyszey Azyi wielkie poruszenie, które bliskiem wybuchnieniem grozi, co nie iest dogodnem dla handlu z tamteyszemi okolicami.

(*) Prowincyia nazwana także Hellas, leżąca między morzami Egeyskiem i Jońskiem, liczy 250,000 mieszkańców, a naywięcey Greków.

(**) Pomiędzy 120,000 mieszkańcami tego miasta liczą 23,000 Greków, 7000 Ormianów, 20,000 żydów, a reszta składa się z Turków.

DODATEK
DO N^ro 42.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 27 MAIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Madrytu d. 27 Kwietnia.

P. Pinto de Guerin, ieden z celnieyszych członków junty Oporto, przybył tu, iak się domyślaią, z zleceniami od reiencyi Portugalskiey.

Onegday jeneralny intendent, kassier i sekretarz Xcia Infantado uwięzionemi i do Borgos dla badania posłanemi zostali. Mówią, iż przyięte zostały listy i dowiedziano się o rozdawanych pieniądzach na powstanie przeciw konstytucyi.

W tych dniach przybyło tu 3 gońców z Laybach, przez których przywiezione listy zawierać maią przyiacielskie zapewnienia z strony sprzymierzonych Monarchów.

Dotychczasowy konstytucyyny Neapolitański poseł wyiechał ztąd i bióro swoie oddał posłowi Francuzkiemu.

Pensyionowani officerowie w Obwodzie Waladolidy utworzyli kompaniią do ścigania nieprzyiacioł konstytucyi, na któreу czele znayduią się iako kapitani Jenerałowie Espinosa i Abisbal (Odonell.)

Bunt w Biskai ukończył się. Po pobiciu niedawno rokoszanów zdobytą została oszańcowana główna ich kwatera w Salvatiera przez Jenerała Lopez Bagnos. Rokoszanie odrzucili po dwakroć kapitulacyią, chociaż im zagrożono, iż gdy to miasteczko szturmem wzięte zostanie wszyscy bez różnicy wyciętemi zostaną. Mieszkańcy otworzyli nakoniec iednę z bram i wchodzące woyska zabiły zaraz 4 opieraiących się ludzi i 2 duchownych. Reszta rokoszanów strzelała wprawdzie z domów, ale w krótce się poddała. Znaleziono tam mnostwo broni i ammunicyi, i do 600 rokoszanów, któremi dowodziło 2 Franciszkanów i 2 Plebanów, z których odesłano 500 Nawarczyków do Pampelony, a resztę wraz z naczelnikami do Vittoria. Waleczność 87 Katalończyków zrobiła to, że właśnie nadchodzące 3 mill. z Paryzkiey pożyczki nie dostały się w ręce rokoszanów. Teraz rozpocznie się rzecz przeciw konnem bandom Merino, który przebiega dawną Kastylyią i nawet kościelne srebra zabiera.

W Grenadzie uwięziono 11 znakomitych osób i w klasztorze zamknięto. Arcybiskupa zostawiono wolnym dla Wiel.

kotygodniowego nabożeństwa. W Sewilli zgromadził się przez zagorzałe głowy podniecony lud i żądał od rady miasta wygnania znaczney liczby obywateli. Rada wybrała z podaney iey listy 16 celnieyszych osób. W Oviedo nastąpiły także uwięzienia; Administrator biskupstwa został z 9 innemi osobami w klasztorze S. Benedykta zamknięty. Prowincyonalna deputacyia w Maladze żąda przeniesienia Biskupa, wygnania kilkunastu osób i oskarża 2 pułkowników od głównego sztabu.

W mieście S. Rocha obchodzona była z wielką uroczystością rocznica ogłoszenia konstytucyi. Franciszkan Dominguez miał na pochwałę konstytucyi kazanie. Z Gibraltaru przybyło na tę uroczystość wielu Anglików. — Siedmdziesiąt sześć letni starzec w Santa-Cruz rozporządził, aby z nim do trumny włożono konstytucyią i na iego grobie taki położono napis: "Tu leży liberalista, który umarł na łonie konstytucyi.„ Jeżeliby iego wnuk nie dopełnił tego obowiązku, tedy pozbawiony bydź ma spadku.

Stany uchwaliły rozwiązanie korpusu gwardyi boczney, iednak hańba rozwiązania niema dotykać niewinnych, i pobierać będą całkowity żołd aż do nowego użycia. Nowa jazda gwardyi będzie utworzona, i Minister woienny ma podać niezwłocznie proiekt do iey urządzenia.

Jenerał Juan Martin, noszący przydomek Empecinado, którego rząd wyznaczył do ścigania band rokoszanów, wydał następuiącą lakoniczną odezwę:

"Empecinado do nieprzyiaciół oyczyzny. — Rząd rozkazał mi was ścigać, to iest wytępić. Możecie tego uniknąć, poddawszy się rządowi, ustawom i konstytucyi, która iest połączonem życiem Hszpanów. Niebaczni! Jeszcze iest czas; lecz ten iest bardzo krótki, i ieżeli mu dozwolicie upłynąć, tedy śmierć iest iedynym udziałem waszem. Żołnierze moi nieprzebaczą żadnemu z nieprzyiacioł oyczyzny, równie iak tym, którzy iey ustawiczny odpór czynią. Unikaycie siły! złóżcie broń! poddaycie się; bo ieżeli nie, tedy żaden nie wstrzyma moie wzgląd. Oto iest moia wola i ostatnia wam ofiara.

Empecinado.„

Z Korfu d. 30 Kwietnia.

Mainoci w Morei zeszli z niedostępnych dla Turków gór swoich; ieden ich oddział oblega Misitra, (dawną Spartę) a drugi postępuie przeciw stolicy Tripolizza. Biskupi z Popami idą na czele tych górali. Starcy, kobiety i dzieci bogatych rodzin uszli na wyspę Zante. Powstańcy Morei, równie iak Wołoscy i Multańscy zapewnili Turkom bezpieczeństwo osób i własności, byle się spokoynie zachowali. Ostatni nie ufaiąc iednak temu zapewnieniu, wyprawili do Porty poselstwo z nayusilnieyszą prośbą, aby przeciw tamteyszym Grekom nie postępowała po nieprzyiacielsku, bo inaczey padną ofiarą ich rozżartości. Liczba Turków w Morei nie wynosi iak piątą część dochodzącey do 450,000 dusz ludności, a zatem obawa ich nie iest próżna.

Z Niemtsch d. 28 Kwietnia.

Ipsylanty gotuie się w Bukareście do walki. Młodzi Grecy znakomitszych domów przybywaią zewsząd do niego, a pospolstwo, chciwe zazwyczay łupu i mordu, cisnie się kupami pod iego chorągwie. Zrobił już kilka obrotów, dla spotkania

się z Turkami; ale ci stoią spokoynie w Naddunayskich twierdzach, szańcują się po szyię i przypatruią poruszeniom Greków. Klątwa Patryiarchy Greckiego skutkuie szczególniey na średniey klassie Greków.

Ormianie nie zdaią się przychylać do sprawy Jpsylantego, a co do Boiarów Wołoskich, ci oddalili się do rozległych swoich włości, gdzie są samowolnemi panami i wcale sobie zmiany nie życzą. Wie to dobrze Jpsylanty, i dla ujęcia ich, aby przynaymniey jego przedsięwzięciu nie przeszkadzali, pochlebia im widokami, iż z ich rodzin iedna obraną zostanie na panuiącą w Grecyi.

Całą dobrze uzbroioną siłę Jpsylantego podaią teraz do 80,000 piechoty, 20,000 jazdy i 32 dział zdatnemi ludźmi kierowanych. Oprócz tego Alexander (były Ali Basza Janiny) poddał się z całą swoią siłą pod iego rozkazy; on zaś mianował go drugim wodzem.

Z Stambułu d. 29 Kwietnia.

Rozjątrzenie Turków przeciw znayduiącym się tu Grekom przechodzi wszelkie wyobrażenie. Rząd nie iest w stanie powściągnąć zuchwałości ludu. Nayokrutnieyszemi jednak są Azyiatyckie woyska, które tu śpiesznym pochodem przybywaią; dopuszczaią się naywiększych zdrożności przeciw Greckim mięszkańcom, rabuią, morduią, zabieraią żony i córki, i to powiększa się codziennie.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest. dnia 27 Maia 1821 r, dana będzie po 2gi raz reprezentacya Wielkiey historyczney Opery Narodowey z Recitativami w 3ch aktach oryginalnie wierszem napisaney przez Juliana Ursyn Niemcewicza z muzyką Karola Kurpińskiego Nadwornego Kapelmaystra Ces: Król: pod nazwiskiem: *Jadwiga, Królowa Polska*, czyli: *Połączenie Litwy z Koroną.*

W przyszły Czwartek zaś, to iest: d. 31 Maia r. b., na benefis JP. Antoniego Zawadzkiego, dana będzie nowa Komedyia w 3 aktach z francuzkiego (P. Picard.) Tłómaczona przez JP. Żółkowskiego, Artystę dramatycznego teatru Warszawskiego, pod nazwiskiem: *Dwóch Sieciechów.* — Zakończy Spektakl nowa Komedyio-Opera w 1 akcie przez JP. L. A. Dmuszewskiego, Artystę tegóż teatru napisana, pod nazwiskiem: *Ułan Polski*, czyli: *Ludzkość nadgrodzona.*

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu Rządz: pod dniem 11 b. m. do Nru 1612 zapadley do publiczney podaie wiadomości, iż w dniu 14 Czerwca r. b. o godzinie 9 zrana na gruncie Dóbr Czernichowa w zabudowaniach Dworskich odbędzie się publiczna licytacyia sprzedaży zboża osepowego jako to: pszenicy korcy 31, garcy $30\frac{1}{2}$, żyta korcy 36 gar: $24\frac{2}{3}$ za gotowe; i niądze. Zboże to sprzedawane będzie partyiami po 5 korcy. Chęć licytowania maiący złożą 10 część summy szacunkowey iedney partyi zboża, którą licytować zechcą na vadium; zakupione zboże w przeciągu 10 dni naydaley z wsypki wywiezione bydź będzie powinno. — W Krakowie d. 24 Maia 1821 r.

Grodzicki.

Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Z mocy Uchwały Senatu Rządzącego pod dniem 18 b. m. do Nru 1697 zapadley do powszechney podaie wiadomości, iż w dniu 28 b m. o godzinie 10 zrana odbędzie się publiczna li-

cytacyia dzierżawy Folwarku i Propinacyi w Bronawicach Wielkich od dnia 1 Czerwca r. b. do tegoż dnia i miesiąca 1822 trwać maiącey, pretium fisci oznacza się w kwocie Złp. 850. Chęć licytowania maiący złożą dziesiątą część tey summy na vadium. O innych warunkach zainformować się można każdego czasu w Wydziale Dochodów, w którego Biórze licytacyia będzie tentowana. — W Krakowie d. 23 Maia 1821.

Kucieński.

Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Z postanowienia Senatu Rządzącego w dniu dzisieyszym zapadłego podaie do wiadomości, iż w dniu 30 b. m. o godzinie 10 zrana w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych licytacyia publiczna dzierżawy dochodu z Młynów Skarbowych przy Krakowie na Rudawie sytuowanych odbywać się będzie. Dzierżawa ta trwać ma lat trzy zaczynaiąc od dnia 1 Czerwca r. b. cena pierwszego wywołania wynosi Złp. 18,000 rocznego czynszu, a vadium Złp. 1800. O innych warunkach w Biórze Wydziału Dochodów publicznych wiadomość zgłaszaiącym się udzieloną zostanie. — W Krakowie d. 25 Maia 1821.

Grodzicki.

Gadomski, S. W.

Niżey podpisany mam honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż trwaiąca dotąd między mną a bratem moim Jzraelem Jakobsohn wspólka handlu zwanego pod Firmą Noah i Jzrael Jakobsohn, na dal ustaie, i handel ten w tym samym Sklepie w żydowskim Mieście gdzie dotąd prowadzony był, pozostaie się na wyłączny móy rachunek i pod własną Firmą Noah Jakobsohn. A gdy w moc nastąpionego w tey mierze układu należą wszelkie dotychczasowe Debita handlowe do mnie, raczą zatem dotyczące się strony z zapłatami do handlu należącemi do mnie udadź się, gdzie zwrotu swych Rewersów, Obligów i iakiegokolwiek bądź nazwiska Dokumentów osiągną. Sprowadzaiąc zaś teraz z Lipska świeże zapasy, mam zaszczyt polecić się Prześwietney Publiczności z wyszczególnionemi poniżey Towarami upraszaiąc każdego w potrzebie i chęci kupienia którego gatunku będącego, aby swcią obecnością bądź zaleceniem zaszczycić mnie raczył.

Wyszczególnienie Towarów.

1) Suknie i Szlafroki Damskie gotowe z szarego Batystu (Robes de Boiste) garnerowane na naynowszy Paryzki fason, oraz Batysty w sztukach z garnerunkami do tychże Sukien. — 2) Materyie iedwabne Paryzkie w naynowszych deseniach. — 3) Tuszegrany gładkie w różnych kolorach. — 4) Gros d' Eté w różnych kolorach. — 5) Semuliny w różnych kolorach. — 6) Dryle białe płocienne na Męskie spodnie. — 7) Nankiny Ostindyiskie w dużych sztukach w naylepszym gatunku, sztuka po Złp. 12, zaś w małych po Złp. 7. — 8) Chustki i Szale Bagdadzkie oraz i Francuzkie w naynowszym guście. — 9) Płótna Drezneńskie w różnych gatunkach oraz i Weby Hollenderskie. — 10) Obrusy, serwety i ręczniki w różnych gatunkach. — 11) Krepiny iedwabne w różnych kolorach, prócz innych towarów pospolicie z handlem tym łączność mieć maiących. Towary te będą zacząwszy od dnia 31 Maia 1821 r. każdego czasu do sprzedania.

Noah Jakobsohn.

Dnia 1go Czerwca r. b. o godzinie 11 ranney we wsi Porębie Okręgu W. M. Krakowa na Plebanii odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyią w drodze exekucyi Sądowey zatradowanych Krów, Koni, Wozu, Bryczki, Zboża wymłóconego i innych sprzętów Gospodarskich. Maiący chęć nabycia zaopatrzeni w pieniądze na oznaczony czas i mieysce raczą się zgromadzić. — W Krakowie d. 24 Maia 1821.

Tomasz Jarzynski, Kom. Sąd.